

VIENOTĪBĀ SPĒKSI!

LBAS VĒSTIS

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības izdevums

**Arodbiedrība –
Tavs sargs darba vietā!**
uzzini vairāk
www.arodbiedribas.lv

PIE BŪVNIEM

► Uzņēmumā „Daugavpils būvmehānizācija” viesojamies pēc Latvijas Celtnieku arodbiedrības vadības lūguma, jo šajā tik sarežģītajā nozarē ir būvnieki, kas savu darbinieku intereses ievēro un ar tām rēķinās.

Uzņēmuma vadītāja Josifa Reuta kabinetā risinājās diskusija – par problēmām nozarē un kā tās vajadzētu risināt, arī par sadarbību ar arodbiedrību un darbinieku iesaistīšanos tajā, arī par to, kāpēc uzņēmējam ir nepieciešams koplīgums.

SANITA LORENCE

Josifs Reuts, uzņēmuma „Daugavpils būvmehānizācija” valdes priekšsēdētājs: - Koplīgums man kā uzņēmējam ir izdevīgs. Pats kādreiz biju arodbiedrības biedrs, tagad tikai mani nepieņem. Kad uzņēmuma iekšienē ir sabiedriskā organizācija, tas konsolidē kolektīvu. Koplīgums netraucē, tas disciplinē darba devēju un disciplinē arī darbinieku.

Jevgēnijs Servuts, Latvijas Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētājs:

- Darbinieki vairāk saprot, ka viņi dara kopēju lietu. Un, ja rodas konfliktsituācija, to vienmēr var atrisināt uz vietas – ar tikšanos, dialoga ceļā.

J. Reuts: - Sākumā, kad gatavojamies noslēgt koplīgumu, atbrauca arī Māra Tomšone, toreizējā Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētāja. Arodbiedrība viennozīmīgi ir vajadzīga, un ja arodbiedrības biedru būtu vēl vairāk, būtu tikai labāk. Kā Vācijā lidotāji – nekur nelido, un nozares prasības tiek izpildītas.

J. Servuts: - Jā, arodbiedrības biedru ir maz. Un likums atļauj, piemēram, noslēgt nozarē starp darba devējiem un darbiniekiem tarifu vienošanos par darba samaksas likmēm. Diemžēl mēs nevaram sasniegt tādu vienošanos. Tagad mums ir viena tarifa likme visiem – izejot no minimālās darba algas. Pusē pilsētas strādā par minimālo algu. Ja būtu stipra būvnieku asociācija, stipra arodbiedrība ar lielu biedru pārstāvniecību, mēs, savstarpēji vienojoties varētu noslēgt ģenerālvienošanos, kas attiektos uz visu nozari,

un šīs likmes palielināt. Uz to mums jātiecas.

Rostislavs Maļina, uzņēmuma „Daugavpils būvmehānizācija” arodbiedrības priekšsēdētājs:

- Mūsu uzņēmumā 80% darbinieku ir arodbiedrībā. Bet mūsu darba specifika ir sezonāla – ļaudis atnāk un aiziet. Ziemā viņi kļūst par bezdarbniekiem.

J. Reuts: - Bet atkal atnāk galvenokārt tie paši.

R. Maļina: - Jā, atnāk galvenokārt tie paši, kas ir arodbiedrības biedri, bet rodas arī jauni. Katru gadu arodbiedrībā iestājas 5-6 cilvēki. Iekšēji esam pieņēmuši tādus noteikumus, ka cilvēkam ir gads jānostrādā, lai mēs viņu uzņemtu arodbiedrībā. Tādēļ, ka pirmajā gadā mēs vēl cilvēku nepazīstam. Vispār uzreiz grib iestāties daudzi. Koplīgums mums ir labs, pirms gadiem par to daudz diskutējām – bija izveidota komisija, vairākas reizes sanācām kopā. No tās reizes, kad vienojamies par formu un pamata saturu, to katru gadu parakstām no jauna.

J. Reuts: - Koplīgumā ir arī tādi labumi, kas attiecas tikai uz arodbiedrības biedriem.

R. Maļina: - Piemēram, veselības apdrošināšana ir tikai arodbiedrības biedriem.

J. Reuts: - Un ir ļoti izdevīgi ņemt slimības lapas – jo visi nodokļi tiek maksāti. Jā, citās firmās darbinieki tiešām neņem slimības lapas, jo neizdevīgi – ja nodokļus darba devējs nemaksā.

J. Servuts: - Cilvēkiem ir informācija un viņi zina, par ko strādā, kādi viņiem var būt bonusi, kādi var būt arī mīnusi kādu pārkāpumu gadījumā. Ir noteikumi, pēc kuriem vadīt.

Ieva Gretere, Latvijas Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece:

- Šobrīd būvniecības nozarē strādā mazie un vidējie uzņēmumi, un darbinieku mainība ir

milzīga. Ja šeit ir 100 darbinieku, tad jāsaprot, ka ir maz uzņēmumu, kuros ir kāds kodols. Kur ir 10 – 20 strādājošie, viņi nemitīgi mainās, un tur arodorganizāciju nodibināt ir ļoti grūti. Tāpēc LCA ir individuālie biedri.

J. Reuts: - Darbiniekiem vajag maksāt tādu algu, lai viņi var normāli dzīvot, nevis eksistēt. Nodokļus mēs godīgi maksājam. Diemžēl iepirkumu konkursu sistēma, kuros uzvarētāju nosaka pēc saimnieciski izdevīgākās – viszemākās cenas, nav ilgtspējīga. Vaicāju ierēdņiem – kāpēc tā, atbilde bija – mums vienkāršāk... Bet tas, ka pēc tam par šo „viszemāko cenu” darba devējs maksā darbi-

niekam kā pagājušajā gadā - 200 latu uz papīra – nevienu tas neinteresē. Ja no Eiropas fondiem saņemam 85% finansējuma, 15% maksā valsts vai pašvaldība, ja maksājam normālu darba algu ar nodokļiem, tad šī nauda atgriežas budžetā. Arī – ja cilvēks saņem normālu algu – viņš iet uz veikalu, vairāk iepērkas – atkal caur PVN nauda atgriežas valsts budžetā. Bet ir uzņēmēji, kas nolaiž 10-15% no reālajām izmaksām un uzvar iepirkumos. Tad darbiniekiem var izmaksāt tikai 200 latu uz papīra... Šī problēma ir ļoti nopietna, un pagaidām es pat nezinu, kā to atrisi-

nāt, jo vārdos visi atzīst – jā, tā nevar turpināt, bet problēmas nekust no vietas. Plāno mainīt Publisko iepirkumu likumu, bet process ir ielīdzis. Valsts limenī par maz tiek apgūts Eiropas finansējums.

J. Servuts: - Lielos konkursos uzvar lielās firmas – ģenerālu uzņēmumi, pēc tam atdod vietējiem būvniekiem par lētām cenām – vēl mazākām kā uzvarējuši.

I. Gretere: - Mēs organizējam nozares semināru Ventspilī. Un tur, izrādās, vietējā pašvaldība ir izstrādājusi vadlīnijas ceļu būvei, un tagad plāno to darīt arī būvniecībai, kur būvniecības standarti būs augstāki nekā valstī noteiktie. Tie ir pievienoti iepirkumu nolikumiem, kā prasības, kuras noteikti ir jāizpilda. Jo pašvaldība kā pasūtītājs cenšas celt darba kvalitāti. Un ja uzņēmējs nevar, piemēram, piegādāt attiecīgās cietības betonu, tad nevar uzvarēt konkursā.

J. Reuts: - Būtu labi, ja arī apakšuzņēmējus izvēloties, izvērtētu, kādas ir algas un cik godīgi tiek maksāti nodokļi. Nodokļi taču iet arī vietējai pašvaldībai. Rīgas firmām ir darbinieku mazāk kā „Daugavpils būvmehānizācijā”, bet toties kādi apjomi...

**J A SAEIMA
NOPIETNI
PIEVĒRSTOS
BŪVNICĪBAS LIKUMA
SAKĀRTOŠANAI,
NELOBĒTU LIELĀS
FIRMAS, IEVIESTU
KĀRTĪBU IEPIRKUMU
KONKURSU
SAGATAVOŠANAS
DOKUMENTOS UN
LAIKĀ PIESAISTĪTU ES
LĪDZEKĻUS,
TAD NOZARĒ
ATTĪSTĪTOS.**

DAUGAVPILĪ

I. Gretere: - Tām firmām arodbiedrības nav vajadzīgas, jo tur pamatdarbinieki ir augsti kvalificēti inženieri, arhitekti, juristi.

J. Servuts: - Vidējā alga būvniecībā pagājušajā gadā bija 456 lati, tā ir tikai apmēram par 10% mazāka kā vidēji valstī. Bet paradokss – 75% strādājošo nozarē saņem minimālo algu. No tādām algām tiek maksāti nodokļi. Bet vidējā alga sanāk tā nekā...

J. Reuts: - Skaidri redzams, ka tā ir pelēkā zona. Ieņēmumu dienestam būtu vairāk jāstrādā.

J. Servuts: - Pelēkā zona ir ļoti liels risks – gan darbiniekam, gan darba devējam. Darba devējs labprāt būtu maksājis normālu algu, bet dodiet viņam šo iespēju – lai tāmēs ir paredzētas normālas algas! Būvnieku materiālu cena ir vienāda, tehnika, degviela – arī, tad kur var ekonomēt? Tikai uz darba algām.

J. Reuts: - Lai vienu eiro varētu izmaksāt darba algā, nodokļos ir jāatdod apmēram 1,43. Rezumējot – būvniecības nozarē galvenās problēmas sagādā Iepirkumu likums un valsts un pašvaldības iestāžu attiek-

sme pret būvniecības konkursu organizēšanu. Viņi nepārbauda, vai konkursa dalībnieks ir reāli sarēķinājis izmaksas.

J. Servuts: - Ja būvniecības apjoms gadā valstī ir viens miljards 200 tūkstoši, par šo naudu varēja radīt struktūru, kas profesionāli rikojas ar šo naudu. Kādēļ valsts negrib stingrāk paraudzīties, kur tā nauda aiziet? Vai tā ir izlietota racionāli, vai ir kvalitāte? 30 000 cilvēku strādāja par šo naudu, valstij būtu jāskatās – kādu algu viņi ir saņēmuši, kā maksāti nodokļi, bet neviens to negrib. Tātad kādam ir izdevīgi, ka tas nenotiek. Ekonomikas ministrijā ir Būvniecības un mājokļu politikas departaments – tur pārsvarā strādā juristi bez zināšanām būvniecībā. Būvzinieņu savienība ir sabiedriska organizācija – kurš to darīs? Vajadzētu vismaz stipru departamentu ministrijā, kurā strādātu profesionāļi, kuri šos jautājumus varētu sakārtot un atrisināt. Valdība tagad saka – sabiedrība, risiniet paši! Bet tas nav iespējams.

I. Gretere: - Lai ierosinātu kādas izmaiņas likumdošanā, jābūt reāliem

līderiem. Mums ir Būvnieku asociācija, kurā darbojas arī Reuta kungs, ir Būvniecības stratēģiskās attīstības partnerība, kurā apvienojušies tikai neliels skaits lielo būvnieku. Tas balanss un intereses ir ļoti dažādas. Būvnieku asociācijā ir apvienojušies mazie un vidējie uzņēmēji, bet lielle būvnieki ir ģenerāluzņēmēji, kas lobe pārsvarā savas intereses.

J. Reuts: - Lielie būvnieki piedalās visos konkursos, bet vajadzētu kaut kā nodalīt – jo lielle mazajiem ņem maizi nost. Piemēram, mazajos konkursos lielle uzņēmēji varētu nepiedalīties. Tas būtu tikai taisnīgi.

I. Gretere: - Un mazajiem tiktu dota izdzīvošanas iespēja.

J. Reuts: - Būvniekiem pašiem būtu arī jāstrādā, nevis iepirkumu konkursos uzvar „balto apkaklišu” firmas, kas paši nemaz nestrādā. Viņi pat neslēpj, ka viņu galvenais mērķis ir peļņa. Bet ar kādiem līdzekļiem – godīgiem vai negodīgiem – tas vienā.

R. Maļina: - Arodbiedrība daudz runā ar darbiniekiem par pašreizējām problēmām. Lielākā daļa saprot. Bet, protams, ir tādi, kam vajag to milzīgo algu un nekā cits viņus neinteresē. Bet tāda situācija nav tikai mūsu firmā, visur jau tā ir. Darbinieki saprot, ka „lēkt prom” nav jēgas.

J. Servuts: - Tāpēc ir jāsauglabā darba samaksas līmenis, lai cilvēki neaizietu, lai būtu stabils kolektīvs – kā komanda.

J. Reuts: - Un tādēļ ir jāsauglabā apjoms, kvalitāte un cena, lai būtu no kā izmaksāt darba samaksu.

I. Gretere: - Visiem ir jāapvienojas un kaut kas jāmaina. Arodbiedrība neko nevar panākt bez stipras profesionāļu asociācijas un otrādi. Tāpēc esam uzsākuši savstarpējas sarunas ar Latvijas Būvnieku asociāciju, lai palīdzētu viens otram, lai kļūtu lielāki un spēcīgāki.

J. Reuts: - Jā, runāju ar citu firmu vadītājiem – viņi saka, nu, ko mums tā asociācija dod. Es tad skaidroju, ja turēsimies kopā, tomēr kaut ko vairāk varēsim panākt.

I. Gretere: - Mēs strādājam ar celt-

**KOPLĪGUMS MAN KĀ
UZŅĒMĒJAM IR
IZDEVĪGS. KAD
UZŅĒMUMA
IEKŠIENĒ IR
SABIEDRISKA
ORGANIZĀCIJA, TAS
KONSOLIDĒ
KOLEKTĪVU.
KOPLĪGUMS
NETRAUCĒ, TAS
DISCIPLINĒ DARBA
DEVĒJU UN
DISCIPLINĒ ARĪ
DARBINIEKU.**

niekiem, kas aizbrauc uz Norvēģiju, un viņiem tur ir problēmas. Viņi atbrauc un atklāti stāsta, ka viņi nespēj strādāt par Latvijas algām, ka strādās tikai tur. It kā saprot, ka vajadzētu strādāt savas valsts labā, bet tomēr nē. Domāju, ka tie treknie gadi būvniecībā cilvēkus tomēr ir mazliet „izlaiduši”.

J. Reuts: - Ierēdņi nodarbojas ar sīkumiem, nevis konceptuālām lietām. Pirms diviem gadiem uzrakstīju iesniegumu VID par 1000 latu PVN atgriešanu. Un nākamajā dienā manā birojā sēdēja divas dāmas, kas rūpīgi caurskatīja visus dokumentus visu dienu. Neko neatrada un dabūju savu naudu, bet kāpēc tā? Kāpēc tāda neuzticēšanās? Kā policisti pret noziedznieku. Ja Saeima nopietni pievērstos Būvniecības likuma sakārtošanai, neļobētu lielās firmas, ieviestu kārtību iepirkumu konkursu sagatavošanas dokumentos un laikā piesaistītu ES līdzekļus, tad nozare attīstītos. Jo viens būvnieks dod darbu vēl 4 vai 5 profesijām. To vajadzētu saprast, pirmkārt, ministrijām, lai izdarītu spiedienu uz Saeimu, īpaši uz attiecīgajām Saeimas komisijām. ♦

• • • • •

ATTĒLĀ: LCA PRIEKŠSĒDĒTĀJS J. SERVUTS, LCA PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIECE I. GRETERE, DAUGAVPILS BŪVMEHANIZĀCIJAS VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS J. REUTS UN ARODORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS R. MAĻINA

FOTO SANITA LORENCE

PEDAGOGI GATAVI STREIKOT

12.maijā protesta akcijās Rīgā 7 tūkstoši izglītības un zinātnes darbinieku no visas Latvijas, kopā ar spēcīgu starptautisko partneru atbalstu pieprasīja valsts augstākajām amatpersonām papildus valsts finansējumu 2015. – 2017. gadam cienīgai darba samaksai. Ja Ministru kabinets neieklāusies Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības prasībās un neapliecinās apņemšanās ar reāliem darbiem, tad LIZDA lems par turpmākām protesta akcijām, neizslēdzot arī streika rīkošanu, kuram gatavību pedagogi atkārtoti apliecināja mītiņā.

EDGARS GRIGORJEVS,

LIZDA SABIEDRISKO ATTIECĪBU SPECIĀLISTS

Ar protestētājiem bija atnākusi tikties ministru prezidente Laimdota Straujuma, lai paustu sapratni par radušos situāciju. Viņa norādīja, ka esot gatava strādāt ar ministriem, lai izglītības sistēmu sakārtotu un veiktu pozitīvas izmaiņas. Pedagogi viņas runas laikā neslēpa neapmierinātību: svilpa un izkiedza saukļus, kuros izteica neuzticību valdībai. Kad Straujuma pārvaicāja, vai pedagogi nav ar mieru kopā ar viņu strādāt, saņukušie sauca, ka var jau to darīt, bet – ja nekas nemainīsies, notiekti turpinās daudz nopietnākus

protestus.

Savukārt izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete pievienojās protestētāju uzskatam, ka pedagogu darbs netiek pienācīgi novērtēts, taču esot izpildīts iepriekšējās valdības solītais, un jau 2014.gada septembrī pedagogi jutīs minimālās likmes paaugstināšanu līdz 420 eiro. Ministre uzsvēra, ka Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) šobrīd strādā pie jauna pedagogu darba samaksas modeļa, ko publiskai apspriešanai nodos līdz 31.maijam. Druviete apliecināja arī vajadzību pēc papildus finansējuma jaunā modeļa ieviešanai, tādēļ, gatavojot valsts budžeta pieprasījumu nākamajam gadam, IZM par galveno prioritāti virzīšot pienācīgas darba samaksas nodrošināšanu pedagogiem.

Pēc 12.05.2014. LIZDA rīkotajām protesta aktivitātēm un koalīcijas partiju sanāksmes premjerministre Straujuma uzdevusi IZM līdz 31. maijam izveidot kompleksus priekšlikumus konkurētspējīgam pedagogu atalgojumam, sistēmas sakārtošanai un sociālajām garantijām.

Protesta akcijās kolēģus no Latvijas klātienē atbalstīja arī pedagogu arodbiedrību pārstāvji no mūsu tuvākajām kaimiņvalstīm – Lietuvas, Igaunijas un Polijas. Eiropas Izglītības darbinieku arodbiedrības (ETU-

PAR GROZĪJUMIEM DARBA LIKUMĀ

Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā joprojām turpinās diskusijas par grozījumiem Darba likumā 2.lasījumā.

Komisija nolēma, ka par iespējamiem Darba likuma 110.panta un 68.panta grozījumiem ir jāvienojas pašiem sociālajiem partneriem, un deputāti neko neuzsāks, kamēr paši sociālie partneri nebūs vienojušies. Jūnijā ir plānota Nacionālās trīspusējās padomes (NTSP) sēde, kurā, iespējams, darba devēju un arodbiedrību diskusijas par šiem pantiem turpināsies.

Komisijā vienojās par grozījumiem Darba likuma 90.pantā, kura trešajā daļā no 6 uz 12 mēnešiem ir pagarināts piezīmes vai rājienu izteikšanas termiņš, un šī panta daļa ir pagarināta ar teikumu: "Darba devējam ir pienākums izsniegt darbiniekam rakstveida rīkojumu, ar kuru darbiniekam ir izteikta piezīme vai rājiens." Savukārt 90.panta 4.daļu komisija vienojās izteikt šāda

redakcijā: "Darbiniekam ir tiesības prasīt piezīmes vai rājienu atcelšanu mēneša laikā no piezīmes vai rājienu izteikšanas dienas šī likuma 94.pantā noteiktajā kārtībā." Taču komisija vienojās, ka uz Darba likuma 3.lasījumu šie termiņi vēl var tikt precizēti.

Par grozījumiem Darba likuma 109.pantā, kas paredzētu atcelt aizliegumu darba devējam pie darbinieku samazināšanas atbrīvot no darba invalīdu, diskusijas turpināsies Sociālās drošības apakšpadomē, pieaicinot invalīdu organizācijas.

Attiecībā uz paredzētajiem grozījumiem par darba samaksas izmaksu vēlāk kā atlaišanas dienā, pusēm vēl jāvienojas par nosacījumiem – kad un kā, jo kompromiss ir iespējams.

LBAS jurists Kaspars Rācenājs prognozē, ka pie šāda apspriešanas tempa darbs pie grozījumiem Darba likumā turpināsies arī Saeimas rudens sesijā. ♦

LBAS Jauniešu padomē

LBAS Jauniešu padomes locekļi aktīvi darbosies arī vasaras mēnešos - gan savās arodorganizācijās, gan piedaloties dažādos pasākumos.

LBAS arodbiedrību darba koordinatore Ieva Freiborne informē, ka jau 27.maijā arodbiedrību jauniešiem notiek apmācību seminārs "Resursu apzināšana un to pielietošana arodbiedrību darbībā". Jūnijā LBAS Jauniešu padome dosies uz Liepāju, lai tiktos ar Kurzemes reģiona jauniešiem. Savukārt

no 15. līdz 21.jūnijam Lietuvā, Palangā, risināsies jau tradicionālā ITUC/PERC Jauniešu vasaras skola. Jūlija sākumā LBAS jauniešu padomes pārstāvji piedalīsies NVO forumā, kas notiks kultūras centrā „Ziemeļblāzma”.

LBAS Jauniešu padome nolēma izveidot informatīvu video/prezentāciju par tēmām „Kas ir arodbiedrība?”, „Kas jāzina jauniešiem vasarā - uzsākot vai izbeidzot darba gaitas?”. ♦

CE) direktors Martins Rommers apliecināja, ka viņš un 12 miljoni Eiropas izglītības darbinieku pievienojas protestētājiem Latvijā.

LIZDA prasībām atbalstu apliecinājusi arī Latvijas Izglītības vadītāju asociācija un Latvijas Pedagogu dome. Tāpat arī 71% Latvijas ekonomiski aktīvo iedzīvotāju pedagogu prasības pēc darba samaksas paaug-

stinājuma uzskata par pamatotām, liecina TNS aptauja.

Savukārt uz portāla Tvnet.lv apmeklētājiem uzdoto jautājumu – vai pedagogiem vajadzētu streikot, lielākā daļa no teju 3 tūkstošiem respondentu jeb 61% aptaujāto atzinuši – jā, jo darba samaksa pedagogiem esot smieklīgi maza. ♦

Diskusija un Infodiena Valmierā

24.aprīlī Valmierā notika LBAS organizēti pasākumi – diskusija par jauniešu nodarbinātību un Informatīvā diena.

Vidzemes augstskolā rīta pusē sadarbībā ar Frīdriha Eberta fondu risinājās diskusija „Sadarbības nozīme jauniešu nodarbinātībai Valmierā”. Savukārt pēcpusdienā notika ESF projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana” (Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/001/01) reģionālā Informatīvā diena.

Diskusija tika organizēta trīs daļās. Pirmajā panelī par uzņēmējdarbību un darba iespējām Valmieras pilsētā un Vidzemes reģionā piedalījās Valmieras pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks J.Baiks un Nodarbinātības valsts aģentūras Valmieras filiāles vadītāja A.Spurzdziņa

Otrajā panelī par jauniešu praktisko pieredzi un iemaņām, problēmām, ar kurām jaunieši saskaras uzsākot darba gaitas, diskutēja Valmieras novada fonda pētnieces L.Zariņa un G.Siliņa, A/S Valmieras stikla šķiedra uzņēmumu personāla direktore D.Volkopa un arodorganizācijas vadītāja M.Virza.

Trešajā panelī par karjeras izvēles lomu un izglītības iestāžu sadarbību ar uzņēmumiem piedalījās Valmieras 5.vidusskolas direktore R.Markus, Valmieras profesionālās vidusskolas izglītības metodikis V.Kasjaņenko un Vidzemes augstskolas Tūrisma studiju virziena direktors I.Ābols.

Valmieras pilsētas domes pārstāvis norādīja, ka viens no uzskatāmiem veidiem, kā dome atbalsta

uzņēmējus, ir nekustamā īpašuma nodokļa segšana, par kuru diemžēl bieži aizrāda Valsts kontrole un KNAB. Attiecībā uz profesionālo izglītību tika rosināts Izglītības un zinātnes ministriju pārskatīt augsto audzēkņu uzņemšanas skaitu vienā profesionālās izglītības programmā, jo reģionam nav vajadzīgi tik daudz vienādas kvalifikācijas darbinieku. Pašvaldībai ir aktīva sadarbība ar visu līmeņu izglītības iestādēm, definējot darba tirgus pieprasījumu, par ko liecina tas, ka Valmieras pilsetas izglītības iestādēs ir mainījies sākotnējais profesionālo izglītības programmu piedāvājums.

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) informēja par Vidzemes reģiona jaunieša — bezdarbnieka portretu. Lielākā daļa jauniešu – bezdarbnieku ir tie, kuriem nav apgūta profesija (70%), kas galvenokārt ir nepareizas karjeras izveles sekas un valsts sistēmas problēmas. NVA norāda, ka darba devēji dod priekšroku tiem jauniešiem, kuriem ir vispārējās zināšanas un ir apgūts arods, bet NVA Vidzemes filiālē 30% jaunieši — bezdarbnieki ir ar pamata izglītību.

Valmieras novada fonda veiktais pētījums vēstīja par galvenajām problēmām, ar kurām jaunieši saskaras, meklējot darbu Vidzemes reģionā: ir ierobežotas darba iespējas, un darba devēji vēlas pieņemt darbiniekus ar darba pieredzi; liela nozīme darba atrašanās ir draugiem un paziņām, kā arī prakses laikā gūtai darba pieredzei.

Valmieras 5.vidusskolas direktore Rudite Markus norādīja, ka jauniešiem ir jānodrošina karjeras atbalsts, un skolā ir pieejami vairāki speciālie pedagogi. Viņa informēja,

ka skolai ir cieša sadarbība ar Policijas koledžu, reģiona pamatskolām un NVA. Valmieras profesionālās vidusskolas pārstāvis norādīja, ka 34% audzēkņi, kas izvēlas mācīties viņu skolā, ir no Valmieras, un viņu izvēli galvenokārt nosaka ģimenes vai draugu ieteikumi, kā rezultātā jauniešiem bieži vien nav motivācijas mācīties izvēlētajā programmā. Vidzemes augstskola arvien biežāk saskaras ar iedzīvotāju zemo maksātspēju, jo audzēkņi un to vecāki izvēlas akadēmiskās programmas, kas ir isākas un lētākas, bet negatīvi, ka tajās netiek nodrošinātas prakses iespējas.

Pēcpusdienā Vidzemes augstskolā sākās reģionālā Informatīvā diena. Ar Vidzemes arodorganizāciju pārstāvjiem un citiem interesentiem tikās LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers un informēja par LBAS aktualitātēm. Plašu informāciju par jauno Arodbiedrību likumu un grozījumiem Darba likumā klātesošie varēja gūt no LBAS jurista Kaspara Rācenāja stāstījuma. Savukārt par jaunumiem sociālajā sfērā informēja LBAS eksperte Ruta Porniece, par tautsaimniecības aktualitātēm — eksperts Mārtiņš Svirskis.

Valmieras Ceļu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs Aivis Gailītis piedalījās gan diskusijā par jauniešu nodarbinātību, gan Informatīvajā dienā: - Šādi pasākumi reģionos ir ļoti nepieciešami. Diskusija bija interesanta un noderīga — gan jauniešiem, gan viņu vecākiem. Informatīvajā dienā īpaši noderīga bija LBAS jurista sniegtā informācija par izmaiņām darba likumdošanā – Kasparu Rācenāju vienmēr ir vienmēr ir interesanti klausīties. Viņa skaidrojums ir loģisks, un nenovērtējama arī iegūtā pieredze. Ļoti patikami, ka mūs apciemo arī LBAS vadība, kā šajā gadījumā priekšsēdētājs P. Krīgers – vienmēr ir labāk par notikumiem uzzināt no tiešā avota. Un patiesi jauki ir satikties ar reģiona arodbiedrību pārstāvjiem – dalīties

• • • • •
DISKUSIJAS DALĪBNIEKI

FOTO KASPARS RĀCENĀJS

VSŠ arodorganizācijas priekšsēdētāja M.Virza: uzņēmums nodrošina darbiniekam obligāto ievadapmācību par darba drošību un aizsardzību darbā, bet arodbiedrība uzņēmumā jaunieši izglīto par darba tiesībām un koplīgumu.

pieredzē, uzzināt par aktuālo viņu organizācijās, jo ikdienā tas neizdodas.

SIA „Vidzemes slimnīca” arodbiedrības priekšsēdētājas vietniece Inta Sīka: - Ļoti patika LBAS tautsaimniecības eksperta Mārtiņa Svirska prezentācija. No jurista grībētos dzirdēt vairāk atbildes uz praktiskiem jautājumiem, kas skar konkrētas lietas. Šādas informatīvās dienas ir ļoti nepieciešamas, un īpaši tās būtu vajadzīgas varbūt pat atsevišķi Vidzemes reģiona mediķiem, jo mūsu nozare ir ļoti specifiska. Ir problēmas ar darba samaksas jautājumiem, un varu teikt, ka mūsu mediķi ikdienā jūtas pazemoti.

LBAS arodbiedrību darba reģionālā koordinatore Vidzemē Tatjana Andersone: - Informatīvo dienu tradīciju nedrīkst pazaudēt, jo cilvēki ļoti daudz ko nesaprot. Ir jāsniedz informācija ne tikai par darba tiesību jautājumiem, kā tas arī ir šodien, bet reģionā vajadzētu biežāk organizēt apmācības tieši par Darba likumu. Kā redzam šodien, atsaucība ir ļoti liela, jo problēmas darba tiesiskajos jautājumos joprojām ir ļoti daudz. Ir izskanējusi doma, ka arodbiedrību biedri vēlētos šādus seminārus – informatīvās dienas reģionā atsevišķu nozaru griezumā.

Enerģētiku koplīgums parakstīts!

► 17.aprīlī Latvijas arodbiedrība „Enerģija” parakstīja jauno koplīgumu ar koncernu „Latvenergo” un tajā ietilpstošajām akciju sabiedrībām: AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”.

Šis koplīgums būs spēkā līdz 2016.gada 31.decembrim. Lai vairāk uzzinātu par koplīguma tapšanas gaitu un koplīguma saturu, uz sarunu aicināju arodbiedrības „Enerģija” līderus – koplīguma komisijas dalībniekus.

SANITA LORENCE

Jevgenija Stalidzāne, LAB „Enerģija” priekšsēdētāja:

—Darba koplīguma projektu iesniedzām jau pagājušā gada 8. maijā. Lielu darbu ieguldīja mūsu dalīborganizācijas – runāja ar biedriem un apkopojā priekšlikumus. To bija ļoti daudz, no daudziem nācās atteikties, taču koplīgums nav sliktāks kā bija. Finansiālā ziņā nozīmīgs atbalsts ir 3. pensiju līmenim. Ļoti vēlējamies atvaļinājuma pabalstu vismaz vienas vidējās algas apmērā – par to mums diemžēl neizdevās vienoties. Katru gadu mēs veicam nopietnu koplīguma izpildes izvērtēšanu, - akciju sabiedrības mums sniedz atskaiti, un mēs nevaram sūdzēties – koplīgumi tiek pildīti. Ir bijušas dažas sīkas nianšes, bet tad tiekamies ar darba devēju un runājam. Viens no grūtāk izpildāmajiem punktiem ir – piemaksa par papildu darbu. Koplīgumā ir paredzēts, ka tai vajadzētu būt līdz 40% apmērā, bet realitātē tā bieži nenotiek. Jāsaka gan, ka pasīvi ir arī paši darbinieki, jo neatgādina par koplīgumā paredzēto un neizvirza savas prasības.

Aivars Āboliņš, Dienvidu reģiona arodbiedrības priekšsēdētājs, koplīguma komisijas vadītājs: — Sarunas nebija vienkāršas, programmu „maksimums” mums neizdevās sasniegt, un tam bija vesels iemeslu komplekss, arī ekonomiskā situācija valstī. Taču mums izdevās uzlabot koplīguma kvalitatīvo saturu, nostiprinot tās pozīcijas, kas šobrīd ir aktuālas, saistībā ar darba devēju vēlmēm izmainīt darba likumdošanu. Tas nozīmē, ka nā-

kotnē ne pie kāda scenārija mūsu biedri nebūs cietēji. Cilvēki vienmēr grib vairāk, nekā mēs spējam panākt, bet tas bija kompromiss. Protams, šāds rezultāts ir iespējams tikai tad, ja arodbiedrības spēj deleģēt pietiekami spēcīgus savus līderus, ko arī nodemonstrēja mūsu darba grupa, kurā visi dalībnieki ir kādas arodbiedrības vadītāji – zinoši, pieredzējuši un spējīgi aizstāvēt savu viedokli.

J. Stalidzāne: — Koplīgumā ir 13 jauni punkti, - tādi, kas atrisina dažas sarežģītas problēmas, kvalitatīvi uzlabo saturu, varbūt nedodot materiālo labumu tiešā veidā, bet radot papildus stabilitātes momentus darba tiesiskajās attiecībās.

Jānis Mucenieks, LAB „Enerģija” jurists: — Šajā koplīgumā ir iestrādāti punkti, kas attiecas tikai uz arodbiedrības biedriem. Tas ir pirmais mēģinājums – ar domu nākotnē pilnveidot un papildināt šādus īpašos noteikumus. Latvenergo koncernā lielākā daļa – apmēram 70% darbinieku – ir arodbiedrības biedri. Sākotnēji no mūsu sociālajiem partneriem bija ļoti liela pretestība pret šādu iniciatīvu. Darba devējs vēlāk negribīgi, bet piekrita, jo šiem punktiem nav nekādas fiskālās ietekmes. Nav nekādu papildus izdevumu, tiem ir tīri informatīvs raksturs. Vēl – tika atrunāti piemaksu apmēri, kas attiecas gan uz virsstundām, gan uz darbu svētku dienām. Tā kā pašreiz notiek cīņi parlamentā par attiecīgajiem Darba likuma pantiem – tie ir nodublēti, tā kā mūsu darbinieki būs pasargāti, ja valsts līmenī notiks kādas nobīdes no pašreizējās kārtības.

Aivis Dišlers, Latvijas elektrisko tīklu arodbiedrības priekšsēdētājs: — Ja runājam tieši par sarunu gaitu, šī koplīguma noslēgšanu, tad es nejūtos ļoti gandarīts. Mums neizdevās panākt darbinieku labklājības strau-

KOPLĪGUMU PARAKSTA LAB „ENERĢIJA” PRIEKŠSĒDĒTĀJA J. STALIDZĀNE UN AS „LATVENERGO” VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS Ā. ŽIGURS

FOTO NO AB „ENERĢIJA” ARHĪVA

jāku uzlabošanu. Es šajās sarunās biju ļoti ieinteresēts, jo uzņēmumam, kurā ir manis vadītā dalīborganizācija, būs reorganizācija – 2015.gadā atdalīsimies no Latvenergo koncerna un pāriesim pie Augstsprieguma tīkla. Arī tur ir koplīgums, un šis koplīgums ir jāsalāgo ar jauno Latvenergo koplīgumu, lai nebūtu divi atšķirīgi koplīgumi vienā uzņēmumā.

A. Āboliņš: — Kad uzņēmumā notika jau pirmās reorganizācijas, tad tika norunāts, ka apvienošanās var tikt realizēta tikai tad, ja esošajā struktūrā tiek nodrošināta esošā koplīguma realizācija, ko akceptēja arī uzņēmuma akcionārs – valsts, kas nozīmē - pie šī pirmā soļa saglabāt darbinieku sociālo aizsardzību. Bet priekšā vēl ir nopietnas sarunas.

A. Dišlers: — Jā, darba grupā bija visi zinoši arodbiedrību vadītāji, bet es uzskatu, ka sarunās darba devējs taktiski bija pārāks par mums. Mēs atkāpāmies no maznozīmīgākiem priekšlikumiem jau sarunu sākumā, cerēdami, ka darba devējs piekāpsies darbiniekiem būtiskākos priekšlikumus, piemēram, palielināt atvaļinājuma pabalstu. Taču darba

devējs nepiekāpās, un mēs zaudējām arī šos nelielos uzlabojumus citās pozīcijās, ko gribējām darbiniekiem iegūt. Tādēļ es domāju, ka, varbūt pat LBAS līmenī, vajadzētu organizēt līderu apmācības par sarunu vešanas gaitu, kā to darīt taktiski un pareizi, jo darba devējs to regulāri mācās.

Lai nesabojātu iepriekšējās iestrādes, ir jābūt konstruktīviem un jāsaprot, ka šajā situācijā arī darba devējam nav viegli, galvenokārt, saistībā ar plānoto elektrības tirgus atvēršanu un galu galā neatvēršanu, tādēļ arī arodbiedrība sarunās bija spiesta iet uz kompromisiem, lai gan Latvenergo koncerna darbinieki ir parādījuši ļoti labus darba rezultātus, un koncerns ir saņēmis vairākas godalgas.

Lilīta Didrihsone, arodbiedrības „Centrs” priekšsēdētāja: — Mums ir jauni biedri uzņēmumā „Enerģijas publiskais tirgotājs”, tādēļ jaunais koplīgums attieksies arī uz viņiem. Arī AS „Augstsprieguma tīkls” ir apsolījis, ka pēc Latvenergo koncerna koplīguma parakstīšanas sāksies darbs pie AS „Augstsprieguma tīkls” darba koplīguma. Tādēļ gai-

dāmās reorganizācijas sakarā ne-
vajadzētu būt nekādām problē-
mām. Lielākās debates mūsu aro-
dorganizācijā, apspriežot jauno
koplīgumu, bija par inflācijas koe-
ficientu. Es veicu aptaujas visās
struktūrās, un cilvēki viennozīmī-
gi bija par to, ka jāatbalsta inflāci-
jas segšana. Tā pašlaik ir maza un,
iespējams, nākotnē nebūs liela,
bet tas ir ļoti liels stimuls. Tāpat
mūs ļoti satrauc tas, lai neizņemtu
ārā no Darba likuma 110.pantu –
ka atlaižot no darba vajag saska-
ņot ar arodbiedrību. Bet vairākos
koplīguma punktos ir iekļauta šī
saskaņošana ar arodbiedrību, un
tādā veidā mēs esam arī pret to
nodrošinājušies.

A. Āboliņš: — Atrast visiem
optimālo variantu ir ļoti sarežģīti.
Es tomēr domāju, ka mums izde-
vās. Pilnīga gandarījuma man
nav, bet ir prieks, ka koplīgums ir
noslēgts. Es mūsu arodbiedrības
biedriem saku, ka mēs esam no-
stiprinājuši savas stratēģiskās po-
zīcijas nākotnes izrāvieniem. Par
katru biedra iesniegto priekšliku-
mu koplīgumam valde pieņēma
lēmumu.

L. Didrihsone: — Nebija jau
tikai strīdi pie darba devēja, mēs
jau paši par saviem viedokļiem
karsti strīdējāmies.

A. Dišlers: — Vēl viena problē-
ma, kas atklājās sarunu gaitā, bija
tas, ka runājot par koplīguma
punktiem ar fiskālo ietekmi uz

Latvenergo budžetu, darba devēju
koplīguma darba grupai nebija
galīgā lēmuma pieņemšanas tiesī-
bas. Uzņēmuma valdes līmenis
pieņemt šādus lēmumus var, bet
tie ir jāaskaņo ar akcionāru.

L. Didrihsone: — Mēs ļoti cen-
tāmies, lai palielinātu atvaļināju-
ma pabalstu, bet darba devējs vei-
ca pētījumu, kurā viennozīmīgi
atklājās, ka prioritātei jābūt algu
palielināšanai. Tas mums tika arī
apsolīts. Uzņēmumā ir nepiecie-
šama algu izlīdzināšana, jo sakarā
ar reorganizācijām ir izveidoju-
sies situācija, ka daudzi darbinie-
ki, kas veic vienādu darbu, saņem
atšķirīgu darba samaksu. Tādēļ
arī izgājām uz šo kompromisu, jo
mums tika paskaidrots, ka šogad
ir jāveic algu palielināšana, tā gan
skars ne visus, bet tikai kādus 30%
strādājošo. Tādēļ ceram, ka šogad
atalgojuma jautājumi tiks sakār-
toti sociāli taisnīgi.

J. Stalidzāne: — Uzņēmumos,
kuros strādā mūsu arodbiedrības
biedri, reorganizācijas notiek gan-
drīz nepārtraukti. Bet pazudušo
biedru nav, tam mēs stingri seko-
jam. Tiek nopietni strādāts arī pie
tā, lai darbinieki, kas tikko sākuši
strādāt, tiktu iesaistīti arodbiedrī-
bā. Un vēl man ļoti patīk tāda zi-
nāma sacensība starp mūsu da-
liborganizācijām, kurai būs tas la-
bākais biedru piesaistīšanas pro-
cents. Mums ir izdevies saglabāt
šo kopējo „plusu”. ◆

KUĢIS "ARZU EXPRESS"

FOTO NO WWW.LOOVTRADING.COM

Arodbiedrība organizē kuģu arestu

**Latvijas Tirdzniecības flotes
jūrnieku arodbiedrība (LTFJA)
darbojas arī kā juridiskais
birojs, izskatot jūrnieku
sūdzības. 2013.gads nebija
izņēmums.**

ANDREJS UMBRAŠKO,

LTFJA VICEPREZIDENTS

Jūrniekiem radās dažādas problē-
mas – daži nesaņēma algu, netika
norakstīti no kuģa, bija arī trau-
mas. Diemžēl traumu skaits pie-
aug, nesamazinās arī jūrnieku nā-
ves gadījumu skaits. Visi šie jautā-
jumi nonāk LTFJA, un mēs tos
risinām, jo vairākumā gadījumu
ir nepieciešama arodbiedrības ju-
ridiska iejaukšanās.

Diemžēl 2013.gadā arodbied-
rībai pret dažiem kuģu īpašnie-
kiem nācās celt prasību tiesā, kā
rezultātā tika arestēti astoņi ku-
ģi. Rupji darba līgumu nosacījumu
pārkāpumi, tādi kā darba
algas nemaksāšana, liek arodbied-
rībai līdztekus citiem kuģu
īpašnieku ietekmēšanas pasāku-
miem izmantot arī jūrnieku li-
kumīgo tiesību tiesisko aizsar-
dzību, kas izpaužas kā vērsšanās
Latvijas tiesu instancēs un kuģu
aizturēšanu Latvijas Republikas
jurisdikcijā esošajos ūdeņos.

2013.gada sākumā arodbied-
rībā vērsās jūrnieki, LTFJA bied-
ri, no kuģa „Arzu Express” (Sen-
kitsas un Nevisas karogs), kurš
tobrī atradās Rīgas ostā. Jūr-
niekiem jau pusgadu nebija
maksāta alga. Arodbiedrība ie-

saistījās darba strīda risināšanā,
bet kuģa īpašnieks uz tās izteik-
tajiem priekšlikumiem nereaģē-
ja, tāpēc nācās vērsties tiesā, kā
rezultātā kuģis tika arestēts. Šo-
brīd tiesu izpildītāji kuģi „Arzu
Express” ir izlikuši pārdošanā.

Vairākus mēnešus neizdevās
panākt vienošanos ar kuģa „Fal-
con” (Belizas karogs) īpašnieku
par algas izmaksu mūsu arodbied-
rības biedriem, tāpēc LTFJA
vasarā nācās vērsties tiesā un
panākt kuģa aizturēšanu Rīgas
ostā. Pēc šāda arodbiedrības so-
ļa kuģa īpašnieks, saprazdams,
ka konflikta turpināšana tikai
padziļinās problēmu un palieli-
nās zaudējumus, parakstīja vie-
nošanos ar arodbiedrību un sa-
maksāja apkalpes locekļiem al-
gas parādu. 2013.gada rudenī ar
tiesas lēmumu Liepājā tika are-
stēts kuģis „Skadi” (Dominikas
karogs), kura īpašnieks arī nebi-
ja samaksājis apkalpei algu. Tā
kā kuģa īpašnieks ignorēja aicinā-
jumu brīvprātīgi samaksāt al-
gas parādu, tiesu izpildītājs, pil-
dot tiesas lēmumu, izsludināja
kuģa pārdošanu izsolē. 27.de-
cembrī notika izsole, un kuģis
tika pārdots. Izsolē kā likumīgi
jūrnieku pārstāvji piedalījās
LTFJA darbinieki. 2014.gada sā-
kumā Kurzemes apgabaltiesa
apstiprināja izsoles rezultātus,
un no „Skadi” pārdošanā iegūtās
naudas jūrniekiem tika izmak-
sāta alga. ◆

**ARODBIEDRĪBAS "ENERĢIJA" AS LATVENERGO DIENVIDU
REGIONĀ ARODORGANIZĀCIJAS KONFERENCĒ 29.JANVĀRĪ
PIEDALĪJĀS 80 DELEGĀTI. PAR PRIEKŠSĒDĒTĀJU JAU CETURTO
REIZI TIKA IEVĒLĒTS A. ĀBOLINŠ. ATTĒLĀ: (NO KREISĀS)
V. KONDRATJEVS, I. JUSTE, R. ŽARINŠ, K. TRAUĻIŅA, J. GAILIS,
A. VASIĻJEVS, D. ČIMBUROVS, A. ĀBOLINŠ, R. ŠTEINERTS,
G. FRISVALDE, I. ČUHNŅOVS, K. HERCBERGA, A. KALAŠŅIKOVS,
L. SAKSE, KĀ ARĪ LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKS
E. BALDŽĒNS UN „ENERĢIJA” PRIEKŠSĒDĒTĀJA J. STALIDZĀNE**

FOTO NO AB „ENERĢIJA” ARHĪVA

JAUNS ARODBIEDRĪBU

2014.gada 6. martā Saeima 3.lasījumā pieņēma jaunu Arodbiedrību likumu, kas stājas spēkā no 2014.gada 1.novembra.

Likums tika izstrādāts, lai pilnveidotu un modernizētu arodbiedrību darbības tiesisko regulējumu un padarītu to par atbilstošu Latvijas spēkā esošajiem tiesību aktiem un starptautiskiem dokumentiem. Tā mērķis ir regulēt arodbiedrību un to apvienību dibināšanas un darbības vispārīgos noteikumus, kā arī sadarbības principus ar darba devējiem, valsts un pašvaldību institūcijām.

Likumā noteikts, ka arodbiedrību darbību regulē Arodbiedrību likums, Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumi par biedrībām, ciktāl Arodbiedrību likums nenosaka citādi, kā arī arodbiedrību statūti.

KAS TIKA SVĪTROTAS NO "VECĀ" LIKUMA

No likuma svītrotas normas, kas ir pretrunā citiem normatīvajiem aktiem, piemēram, ka "Arodbiedrībām ir likumdošanas iniciatīvas tiesības to republikānisko institūciju personā". Ņemot vērā, ka likums Par arodbiedrībām tika pieņemts 1990.gadā, t.i., pirms Latvijas Republikas Satversmes atjaunošanas, pants ir pretrunā Satversmes 65.pantam.

Tāpat svītrotas normas, kas paredz citādu regulējumu, nekā tas noteikts jaunākos normatīvajos aktos (piemēram, attiecībā uz darba strīdu izšķiršanu).

Likumā vairs arī neatradīsim tādus terminus, kā Augstākā Padome un Ministru padome, kolhozi un kooperatīvi, strādnieki un kalpotāji.

JAUNUMI LIKUMĀ

Precizēta arodbiedrības definīcija - arodbiedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai pārstāvētu un aizstāvētu strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses.

Tiek paplašināts to personu loks, kas var dibināt arodbiedrību. Jaunais likums paredz, ka ikvienam ir tiesības brīvi, bez jebkādas diskriminācijas dibināt arodbiedrību un, ievērojot arodbiedrības statūtus, iestāties tajā.

Norādām, ka tiesības dibināt arodbiedrību ir gan darbiniekiem, gan arī valsts dienestā esošajiem ierēdņiem. Ierobežojumus veidot arodbiedrības nosaka speciālie tiesību akti, piemēram, Valsts drošības iestāžu likums, Militārā dienesta likums.

Šis jauninājums ir nepieciešams, lai arodbiedrību darbības regulējumu padarītu par atbilstošu Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 1948.gada konvencijai Nr.87 'Par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās.' Viens no apvienošanās brīvības principiem ir tiesību uz organizāciju dibināša-

nu piešķiršana visiem bez atšķirīgas attieksmes. Konvencijas nr.87 2.pants paredz, ka darba ņēmējiem bez jebkādiem ierobežojumiem ir tiesības nodibināt organizācijas un, pamatojoties tikai uz attiecīgās organizācijas noteikumiem, iestāties tajās pēc pašu izvēles bez iepriekšējas atļaujas.

Ierobežojumus tam, kādas personas var iestāties jau izveidotā arodbiedrībā, nosaka attiecīgās arodbiedrības statūti (piemēram, celtnieku arodbiedrība var statūtus paredzēt, ka tā uzņem tikai būvniecībā nodarbinātos). Būtiski ievērot, ka ierobežojumi iestāties arodbiedrībā nedrīkst būt diskriminējoši..

Nozīmīgs jaunums likumā ir personas tiesība neiestāties kādā noteiktā arodbiedrībā. Šī tiesība izriet no Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Piemēram, par prettiesisku būs atzīstama tāda rīcība, kad, jau stājoties darba attiecībās, darbiniekam liek parakstīt iesniegumu, ka viņš iestājas uzņēmuma noteiktā arodbiedrībā.

Likumā iekļauts arī vispārīgs noteikums, ka personas piederība pie kādas arodbiedrības vai personas vēlme iestāties vai neiestāties tajā nevar būt par pamatu personas tiesību ierobežošanai. Līdzīgs noteikums ir iekļauts jau Darba likuma 8.pantā, bet tas attiecas tikai uz darbiniekiem.

LBAS JURISTS K. RĀCENĀJS INFORMĒ PAR IZMAIŅĀM DARBA LIKUMDOŠANĀ INFORMATĪVAJĀ DIENĀ VALMIERĀ 24.APRĪLI

FOTO I. FREIBORNE

JAUNI KRITĒRIJI ARODBIEDRĪBAS DIBINĀŠANAI

Arodbiedrības tiek nosacīti dalītas divās kategorijās - arodbiedrības, kas izveidotas uzņēmumā un ārpus uzņēmuma arodbiedrības. Likumā noteikts, ka uzņēmuma arodbiedrības dibinātāju skaits nevar būt mazāks par 15 vai mazāks par vienu ceturtdaļu no uzņēmumā strādājošo kopskaita, kura savukārt nevar būt mazāka par pieciem strādājošajiem. Piemēram, ja uzņēmumā ir 60 strādājošie, tad arodbiedrību var nodibināt ne mazāk kā 15 cilvēki. Ja uzņēmumā ir 20 strādājošie, tad arodbiedrību var nodibināt ne mazāk kā 5 strādājošie. Ja uzņēmumā ir 10 strādājošie, lai nodibinātu arodbiedrību nepieciešami vismaz 5 strādājošie. Ja uzņēmumā ir mazāk kā pieci strādājošie, tad viņi nevar nodibināt arodbiedrību, bet var iesaistīties kādā jau izveidotā nozares arodbiedrībā un iestāties kā individuālie biedri vai arī izveidot attiecīgās arodbiedrības struktūrvienību.

Ārpus uzņēmuma arodbiedrība var apvienot cilvēkus no

TURPMĀK ARODBIEDRĪBA, ATBILSTOSI SAVIEM STATŪTIEM, VARĒS VEIDOT PATSTĀVĪGĀS VIENĪBAS, KURAS IEGŪS JURIDISKAS PERSONAS STATUSU AR BRĪDI, KAD TĀS BŪS REGISTRĒTAS LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRA BIEDRĪBU UN NODIBINĀJUMU REĢISTRA.

LIKUMS

dažādiem uzņēmumiem, nozarēm, profesijām, teritorijām, tāpēc, lai neveidotos mazas, sadrumstalotas starpnozaru arodbiedrības, ir noteikts lielāks nepieciešamo dibinātāju skaits. Lai izveidotu arodbiedrību ārpus uzņēmuma, nepieciešami vismaz 50 cilvēki.

Šobrīd arodbiedrības var veidot struktūrvienības, pašas piešķirot tām juridiskās personas statusu un izdodot reģistrācijas apliecību. Tomēr nav šādu struktūrvienību publiski reģistrs un nav publiski pārbaudāms, kas ir tiesīgs šīs struktūrvienības pārstāvēt.

Turpmāk arodbiedrība, atbilstoši saviem statūtiem, varēs veidot patstāvīgās vienības, kuras iegūs juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tās būs reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra biedrību un nodibinājumu reģistrā. Šo patstāvīgo vienību organizatorisko uzbūvi varēs noteikt pati arodbiedrība, tomēr reorganizācijas un likvidācijas noteikumiem būs jāatbilst kārtībai, kāda ir noteikta arodbiedrībām.

Likumā ir noteikts, ka patstāvīgai vienībai varēs būt sava mantā un tā pati atbildēs par savām saistībām. Tomēr gadījumā, ja patstāvīgajai vienībai pašai nepietiks savas mantas, lai izpildītu saistības, to izpilde būs jāpārņem arodbiedrībai, kas patstāvīgo vienību ir izveidojusi.

Kā norādīts likuma pārejas noteikumos, arodbiedrība, kuras struktūrvienībai atbilstoši likumam "Par arodbiedrībām" tika noteikts juridiskās personas statuss, attiecīgo struktūrvienību reģistrē Biedrību un nodibinājumu reģistrā kā arodbiedrības patstāvīgo vienību, pārveido par struktūrvienību bez juridiskās personas statusa vai likvidē līdz 2017. gada 31. decembrim.

Precizēts, ka arodbiedrību pārstāv arodbiedrības statūtos pilnvarota institūcija vai amatpersona. Turpmāk arodbiedrībai būs rakstveidā jāinformē darba devēju par arodbiedrības pilnvarota-

jām amatpersonām, kurām ir tiesības pārstāvēt arodbiedrību un tās biedru tiesības un intereses. Tas ir nepieciešams, lai darba devējs zinātu, kas arodbiedrības vārdā ir tiesīgs vest sarunas, slēgt darba koplīgumus, vai arī uz kurām personām attiecināmas noteiktas garantijas.

Arodbiedrības pilnvaroto amatpersonu tiesības un pienākumus nosaka likumi, kas regulē strādājošo pārstāvību (piemēram, Darba likums, Darba strīdu likums, Streiku likums), kā arī darba koplīgums vai cita darba devēja un arodbiedrības vienošanās.

Arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura savus pārstāvja pienākumus pilda līdztekus darba līgumā noligtajam darbam, ir tiesības šos pienākumus pildīt un arodbiedrības organizētajā apmācībā piedalīties darba laikā, taču nepārsniedzot pusi no noligtā darba laika. Par šo laiku arodbiedrības amatpersonai saglabā darba samaksu, ja tai noteikta laika alga, vai vidējo izpeļņu, ja tai noteikta akorda alga.

Par to, cik ilgu darba laiku var vēltīt arodbiedrības darbam un uz kurām amatpersonām šie noteikumi attiecas, arodbiedrībai ar darba devēju jāvienojas darba koplīgumā vai citā vienošanās.

Disciplinārsodu izteikšanas kārtību darbiniekam regulē Darba likuma 90. pants. Tomēr, ja darba devējs par noteiktās darba kārtības vai darba līguma pārkāpšanu ir paredzējis izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura līdztekus noligtajam darbam pilda pārstāvja pienākumus, tam būs savlaicīgi jākonsultējas ar attiecīgo arodbiedrību.

Darba devējam aizliegts bez attiecīgās arodbiedrības piekrišanas uzteikt darba līgumu arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura pilda pārstāvja pienākumus, izņemot likumā noteiktos gadījumus. Darba līgums arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai uzteicams atbilstoši Darba likuma 110. panta noteikumiem.

ARODBIEDRĪBA IR BRĪVPRĀTĪGA PERSONU APVIENĪBA, KAS NODIBINĀTA, LAI PĀRSTĀVĒTU UN AIZSTĀVĒTU STRĀDĀJOŠO DARBA, EKONOMISKĀS, SOCIĀLĀS UN PROFESIONĀLĀS TIESĪBAS UN INTERESES.

Praksē ir gadījumi, kad saskaņā ar darba koplīgumu vai citu darba devēja un arodbiedrības vienošanos arodbiedrības pilnvarotā amatpersona pilda pārstāvja pienākumus, bet to pildīšanas laikā neveic darba līgumā noligtu darbu. Likums paredz, ka amatpersonai izbeidzot pārstāvja pienākumu pildīšanu, tiek saglabāts iepriekšējais darbs. Ja tas nav iespējams, darba devējs nodrošina tai līdzīgu vai līdzvērtīgu darbu ar ne mazāk labvēlīgiem darba apstākļiem un nodarbinātības noteikumiem. Ja tas nav iespējams, darba tiesiskās attiecības izbeidzamas atbilstoši noteikumiem par darbinieku skaita samazināšanu.

Īpaša nodaļa likumā ir veltīta arodbiedrības pārstāvībai sociālajā dialogā un trīspusējās sadarbības institūcijās, kā arī attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām. Sociālā dialoga un trīspusējās sadarbības iekļaušana likuma normās ir īpaši nozīmīga sociālajiem partneriem Latvijā, jo citi tiesību akti šos jēdzienus neietver.

Likumā noteikts, ka arodbiedrību intereses valsts līmenī attiecībās ar Ministru kabinetu pārstāv arodbiedrību apvienība, kas apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī. Savukārt, arodbiedrību in-

tereses attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām nozares, profesijas vai administratīvās teritorijas līmenī pārstāv arodbiedrība, kas ietilpst apvienībā, kura apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī.

Šobrīd vislielāko strādājošo skaitu Latvijā apvieno Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.

Jebkurā gadījumā, ja tas ir objektīvi nepieciešams, sarunās var pieaicināt arī citas arodbiedrības vai to apvienības.

Arī attiecībā uz arodbiedrību pārstāvību trīspusējās sadarbības institūcijās valsts un pašvaldību līmenī ir noteikts līdzīgs regulējums.

Šāds regulējums noteikts, lai pārrunās ar valsts un pašvaldību institūcijām būtu pārstāvētas organizētas grupas, kas pauž maksimāli vienotu viedokli, tādējādi efektīvizējot pārrunu procesu.

Visbeidzot, likumā ir noteikts, ka par Arodbiedrību likuma pārskatīšanu personai saucamas pie likumā noteiktās atbildības. ♦

SAGATAVOJA: LATVIJAS BRĪVO
ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBAS
JURISTI NATAĻJA MICKEVIČA UN
KASPARS RĀCENĀJS

ARODBIEDRĪBAS UZVAR TIESĀ

Arodbiedrību juristi regulāri pārstāv un sekmīgi aizstāv tiesā arodbiedrības biedrus pret darba devēju ļaunprātīgu rīcību.

KASPARS RĀCENĀJS,
LBAS JURISTS

G.P., Sabiedrisko pakalpojumu un transporta arodbiedrības LAKRS biedrs (darbinieks), tika pieņemts darbā par auto vadītāju 2013.gada 16.jūnijā. Tā paša gada 18.oktobrī darbinieks no darba devēja pa pastu saņēma uzteikumu. Uzteikumā norādīts, ka darbiniekam tiek uzteikts darba līgums, pamatojoties uz Darba likuma (DL) 101.panta pirmās daļas 1.punktu ar 2013.gada 18.oktobri.

Tā kā darbiniekam nebija izmaksāta arī darba samaksa pilnā apmērā, darbinieks vērsās pie palīdzības arodbiedrībā. Darbiniekam tika sagatavots prasības pieteikums tiesai par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas piedziņu par darba piespiedu kavējuma laiku un darba samaksas piedziņu. Tā kā tikai tiesas procesa laikā darbinieks uzzināja, ka ir bijis arī atstādināts no darba, prasība tika papildināta ar lūgumu atzīt arī atstādināšanas rīkojumu par spēkā neesošu.

Darbinieks uzskatīja, ka darba devējs ir prettiesiski uzteicis darba līgumu vairāku apsvērumu dēļ: 1) uzteikumā nebija norādīti konkrētie faktiskie apstākļi, kas veido uzteikuma tiesisko pamatu, 2) darba devējs uzteikumā nav ievērojis DL 101.panta sestās daļas noteikumus un nav noskaidrojis, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs. Tā kā darbinieks ir arodbiedrības LAKRS biedrs, darba devējs nav ievērojis arī DL 110.panta

noteikumus.

Tiesu praksē ir atzīts, ka darba devēja atkāpšanās no Darba likuma 101.panta sestajā daļā un 110.panta pirmajā daļā noteiktā pienākuma izpildes ir traktējama kā darba attiecību ar darbinieku – arodbiedrības biedru – izbeigšanas būtisks pārkāpums un tādēļ kalpo par pastāvīgu pamatu uz darbinieka tiesību aizskāruma novēršanu vērsta prasījuma apmierināšanai (SKC-933/2011).

Tiesa uzskatīja, ka darbinieka prasījums ir apmierināms vairāku apsvērumu dēļ. DL 58.panta trešā daļa noteic, ka darba devējam ir tiesības atstādināt darbinieku no darba, ja šis darbinieks, veicot darbu vai arī atrodoties darbavietā, ir alkohola, narkotiku vai toksiska reibuma stāvoklī, kā arī citos gadījumos, kad darbinieka neatstādināšana no darba var kaitēt viņa paša vai trešo personu drošībai un veselībai, kā arī darba devēja vai trešo personu pamatotām interesēm. 58.panta pirmā daļa noteic, ka atstādināšana no darba ir ar darba devēja rakstveida rīkojumu noteikts pagaidu aizliegums darbiniekam atrasties darbavietā un veikt darbu, par atstādināšanas laiku viņam neizmaksājot darba samaksu. Tiesa konstatēja, ka 2013.gada 24.septembra rīkojumā par atstādināšanu nav norādīts atstādināšanas termiņš un nav raksturoti apstākļi un pierādījumi, kas apliecina darbinieka vēlmi kaitēt trešo personu drošībai un veselībai, darba devēja pamatotām interesēm un kas skar trešo personu intereses. Tiesa atzina, ka atstādināšanas rīkojums ir formāls un nesatur konkrētus faktus, līdz ar to rīkojumu nevar uzskatīt par tiesisku.

DL nenosaka darbinieka pienākumu informēt darba devēju par dalību arodbiedrībā, tāpēc saskaņā ar DL 101.panta sesto daļu darba devējam pirms darba līguma uzteikšanas ir pienākums noskaidrot, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs. Lietā nebija strīda par to, ka darba devējs pirms uzteikuma izsniegšanas nav

pieprasījis darbiniekam paskaidrojumu par neierašanos darbā apstākļiem un nav mēģinājis noskaidrot no darbinieka vai viņš ir arodbiedrības biedrs un nav prasījis arodbiedrības piekrišanu darba līguma uzteikumam.

Tiesa norādīja, ka ar DL normām darba devējs ir stingri ierobežots iespējās vienpusēji uzteikt darba līgumu (DL 101.panta 1.daļa), bet gadījumā, kad ir pamats uzteikt darba līgumu, darba devējam ir stingri jāievēro uzteikuma kārtība (DL 101.panta 2. un 3. daļa). Tiesa uzskatīja, ka darba devējs nebija ieguvis pietiekamu informāciju pārkāpuma izvērtēšanai, tādā veidā pārkāpjot DL 101.panta 2.daļā uzlikto pienākumu pieprasīt no darbinieka paskaidrojumus.

Bez tam, tiesa uzskatīja, ka darba devējs pretēji DL 101.panta 2.daļai vispār nav vērtējis izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu.

Darba devēja pārstāvis rakstveida paskaidrojumos un tiesas sēdē norādījis, ka darba līgums tika uzteikts tāpēc, ka darbinieks bez at-

taisnojoša iemesla nebija ieradies darbā no 2013.gada 24.septembra, savukārt, no lietas materiāliem izriet, ka darbinieks 2013.gada 24.septembrī tika atstādināts no darba.

Norādot tikai DL normu, nenorādot uzteikumā vai citos dokumentos, ar kuriem tika iepazīstināts darbinieks, apstākļus, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā, darba devējs ir pārkāpis darbinieka tiesības zināt, par ko tas tiek atlaists. Tiesas ieskatā šis pārkāpums nevar tikt uzskatīts par formālu pārkāpumu, kas ļauj vērtēt uzteikumu pēc būtības. Tiesai, izskatot lietu par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, nav tiesību vērtēt un ņemt vērā apstākļus, kas nav bijuši norādīti uzteikumā, bet pirmo reizi tiek darīti zināmi jau pēc prasības celšanas.

Tiesa nosprieda: 1) atzīt par spēkā neesošiem gan atstādināšanas rīkojumu, gan darba līguma uzteikumu, 2) atjaunot darbinieku darbā, 3) piedzīt no darba devēja neizmaksāto darba samaksu un atlīdzību par visu darba piespiedu kavējuma laiku kopā 2609,60 EUR, 4) noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms nekavējoties. ♦

Darba likums nenosaka darbinieka pienākumu informēt darba devēju par dalību arodbiedrībā, tāpēc saskaņā ar 101.panta sesto daļu darba devējam pirms darba līguma uzteikšanas ir pienākums noskaidrot, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs.

MANA DZĪVE = ARODBIEDRĪBA

LIZDA Liepājas pilsētas arodoorganizācijas priekšsēdētāja Irēna Opšteine nav rāmju cilvēks, un laikam jau nekāda raksta rāmjos viņa arī neieliekas. Par viņu varētu rakstīt eseju vai epifaniju – tikai noteikti krāsainu un spilgtu kā, piemēram, paklājs viņas viesistabā. Tikai tad vajadzētu izdomāt, kā tur iekļaut arī pienācīgus skaņas efektus, jo klusa Irēna nav gandrīz nekad.

SANITA LORENCE

Jā viņa pati saka, ka viņas dzīve ir arodbiedrība, tad man negribētos tam īsti piekrist, jo tas skan diezgan bezpersoniski. Man liekas, ka viņas dzīve ir patiesas mīlestības pret cilvēkiem tiešs apliecinājums.

Atceros pagājušā gada 24.oktobra agru un tumšu rītu, tajā dienā notika LIZDA pikets pie Saeimas. Rīdžinieki vēl tikai vēlās no gultām, bet LNT „900 sekundēs” jau redzējām kadrus, kā Irēna ar saviem liepājniekiem pāri Doma laukumam devās uz piketa vietu.

Mēs renovējam mājas, attīstām sabiedrisko transportu — bet kur paliek cilvēks?

Irēna Opšteine: — Vajag, lai cilvēki brauktu līdz ar prieku, ar apziņu, ka mēs esam par kopīgu lietu. Cilvēku sagatavošana piketiem arī nav vienkāršs darbs. Kad bija pirmais skolotāju streiks, man kafējnīcā Liepājā nedeva kafiju – teica, ka es graužot Latvijas valsti. Bet tad rinda nolēma, ka tomēr iedos. Tolaik zvanīja arī pa telefonu un solīja nošaut. Satienu reiz Rīgā uz ielas Solvitu Āboltiņu – viņa nobīstas un jautā, vai tad šodien kāda protesta akcija paredzēta? Citreiz - aizvedu skolotājus ekskursijā uz Ministru kabinetu – iznāk Kalvītis no lifta, panāk uz manu pusi un saka: „Tad

tik tālu esam nodzīvojušies, ka pietiekam, notiek jau valdības mājā...”

Arodbiedrība ir kā baznīca. Mēs zinām, ka ir baznīca, tāpat zinām, ka ir arodbiedrība. Kad ir nepatīkšanas, tad skrienam uz baznīcu un pie arodbiedrības.

Mans lielākais gandarījums ir – padarīts darbs. Tēvs man iemācīja – ja sāk kādu darbu, tad padari līdz galam. Turklāt būt kopā ar cilvēkiem ir brīnišķīgi.

No 1997.gada esmu pilsētas politiskajā dzīvē, trīs sasaukumus biju deputāte, arī tagad strādāju domes komisijās – izglītības, sporta, privatizācijas. Es šeit pazīstu katru cilvēku, pazīstu katru domes darbinieku, un es domāju, ka atradīšu izeju no katras problēmsituācijas. Vēl darbojos Liepājas trīspusējā sadarbības padomē, kur pie viena galda sēž pašvaldības, darba devēju un arodbiedrības pārstāvji. Kopumā ir ap 30 dažādu sfēru un notikumu, kuros jāpiedalās. Piemēram, milzu gatavošanos prasa Skolotāju diena – tās ietvaros tiek sveikts Gada skolotājs, skolām tiek pasniegtas kvalitātes balvas par sasniegumiem mācību darbā, notiek izstāde „Ko prot skolotājs?” Regulāri notiek LIZDA akcija „Skolas diena”, kas uz vietas ir pamatīgs darbs. Domei regulāri rakstīju vēstules par zemajām algām, un šogad izdevās panākt uzlabojumu – krīzes laikā slodzes tehniskajiem darbiniekiem bija nogrieztas uz 0,8 un 0,9... Un kur nu vēl sveikšanas jubilejās, Liepājas arodbiedrību centra valdes sēdes, LBAS padomes, LIZDA valdes un padomes sēdes, izglītības iestāžu konferences, semināri. Vēl ir jāskrien pa veikaliem meklēt LIZDA atlaižu groza papildinājumu – Liepājā tagad ir 14 LIZDA sadarbības partneri. Ir jānoformē ISIC biedru kartes, un lielu darbu prasa LIZDA nelaimes gadījumu fonds – tas ir pamatīgs darbs arī ar ārstiem, lai viņi precīzi uzrakstītu diagnozi. Un tas nebūt nav viss. 43 izglītības iestādes ir manā pārraudzībā, cenšos viņu soļus padarīt vieglākus. Mums ir pašiem savs LIZDA Liepājas pilsētas sociālais fonds. Bet galvenais ir - novadīt līdz biedriem visu aktuālo informāciju.

Visur, kur eju, fotogrāfēju – skolu,

bērnu darzu pieņemšanās, sporta spēlēs – un galvenais, izgatavoju bildes un dāvinu cilvēkiem. Katreiz atrodu to prieka momentu, un cilvēki ir priecīgi.

Notiek gan vēl visādi Darba likuma pārkāpumi – kad iestādes vadītājs iedomājas, ka ir ķeizars, bet tā ir samērā reti. Līdz tiesai neesmu tikusi, ir bijušas dažas reizes līdz tiesas durvīm, kad direktors paziņo: „Ai, nu labi, piekritu atjaunošanai darbā...” Gadās kaut kas vienmēr, un cilvēki dažreiz īsti nesaka, ko viņi grib, un tad vēl saka - tikai nesaki vārdi, ka es biju atnākusi...

Cenšos biedrus nodrošināt ar literatūru un palīdzību darba aizsardzības un koplīguma slēgšanas jautājumos. Palīdzu cilvēkiem daudzās, arī tūri personīgās lietās – aizeju līdz pie notāra, palīdzu risināt sociālos jautājumus, uz pašvaldības policiju... Mana dzīve ir arodbiedrība arī sestdienās, svētdienās un atvaļinājuma laikā. Cilvēki jau neskatās, un es arī uzskatu, ka ir nepieklājīgi teikt, ka arodbiedrība ir atvaļinājumā. Baznīca taču nevar aiziet atvaļinājumā.

Pēc visa, ko izdaru, vajadzētu būt daudz labākam dalības procentam arodbiedrībā, bet tiklīdz, kā dabū biedram lielāku algu, tā viņš atnāk pie manis, bola acis un saka, tu saproti, Irēnīt, es nevaru tagad arodbiedrībai dot tik daudz...

Man ļoti patika, kā savulaik LIZDA bija noorganizējusi apmācību seminārus, kuros mūs izglītoja Zviedrijas arodbiedrības. Es sapratu, kas man kā līderim ir jā dara. Mans galvenais uzdevums – būt vietā, ir

I.OPŠTEINE (NO KREISĀS) LIZDA PIKETĀ PIE MK PAR FINANSĒJUMA PALĪELINĀŠANU IZGLĪTĪBAI UN ZINĀTNEI 06.09.2005.

FOTO NO LIZDA ARHĪVA

jāzina viss, un informācija ir visvairāgākais. Visvairāk nepatīk, ka cilvēki melo. Mani satrauc arī nepārtrauktā melošana no valdības puses. Biežā ministru maiņa nepatīk. Viņi negrib dot naudu cilvēkiem... Mēs tiekam pataisīti par muļķiem. Tracina, ka Latvijas valsts pieļauj, ka mūsu izglītotie cilvēki turpina braukt prom. Nu, kā var mērdēt visu Latviju badā? Kas tad te paliks? Braucu ar mikroautobusu Liepāja - Rīga – visi izkāpj lidostā, iet uz Dublīnas reisu...

Domāju, ka būtu nepieciešams streiks eksāmenu laikā – bet skolotājs jau nespēj to bērniem nodarīt. Kāpēc visam ir nauda, bet algām nav? Mēs renovējam mājas, attīstām sabiedrisko transportu – bet kur paliek cilvēks? Nesen izlasīju rakstu par kardiologu, kurš mēnesī saņem 14 000 eiro, un pretī tam – skolotājs ar 280 eiro uz papīra. Sēdēju un ilgi domāju – nu, kaut kas šajā valstī ir "pilnīgā ripā".

Es nezīnu, kā šobrīd arodbiedrībām būtu jārikojas. Domāju, ka ir pienācis atkal tāds laiks, kad mums vajadzētu kaut kur pamācīties, ko darīt. Droši vien algas nav vienīgais, par ko jācinās. Esam iegājuši vienās sliedēs, vajadzētu "spridzināt". ♦

1.MAIJĀ - LBAS ORIENTĒŠANĀS SPĒLE RĪGAS CENTRĀ

► Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība Darba svētkos - 1.maijā Rīgā organizēja komandu orientēšanās spēli un Informatīvo dienu.

Tās mērķis bija popularizēt un stiprināt Latvijas arodbiedrību tradīcijas, iepazīstināt spēles dalībniekus ar Rīgas vietām un iestādēm, kas saistītas ar arodbiedrību darbību, kā arī konsultēt interesentus par darba tiesiskajām attiecībām un darba aizsardzības jautājumiem.

LBAS informatīvajā teltī Kaļķu ielā varēja sastapt LBAS konsultantus, kas atbildēja uz dažādiem jautājumiem par arodbiedrībām, darba tiesībām un darba drošību. Teltī bija pieejami arī dažādi informatīvie materiāli.

ORIENTĒŠANĀS SACENSĪBAS ATKLĀJ LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS P. KRĪGERS (NO LABĀS) UN GALVENAIS TIESNESIS M. PUŽULS

•••••
KOŠO LCA "PILONS" KOMANDU INTERVĒ TV5

•••••
KOMANDA "1C" SĀK SACENSĪBAS

Komandām, vadoties pēc iepriekš izsniegtiem orientēšanās norādījumiem un kartēm, noteiktā laikā bija jāatrod un jāreģistrējas 10 iepriekš atzīmētos kontrolpunktos. Komandas, kuras to veica visātrāk, kļuva par uzvarētājam.

Jāpiebilst, ka komandas tika vērtētas divas grupās:

- gājēji,
- velosipēdisti.

Par lideriem spraiģā sacensībā kļuva LCA „Pilons” komanda un LIZDA „Velo”.

Pasākums notika ar Eiropas Sociālā fonda projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana” (Nr.1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/001/01) atbalstu. ♦

LIZDA "VELO" KOMANDAS "SELFIJS" PIĒ SAEIMAS AR LBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJU P. KRĪGERU UN AIZSARDZĪBAS MINISTRU R. VĒJONI

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Izdots Eiropas Sociālā fonda projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana” (1DP/1.5.2.2.1./08/IPIA/SIF/001/01) ietvaros. 85% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību un 15% Latvijas valsts ar Sabiedrības integrācijas fonda starpniecību.

TEKSTS — S. LORENCE,
FOTO — K. RĀCENĀJS